

Návrh umožňující uskutečnit konání online valné hromady ČKA včetně hlasování

Návrh

Radka Martiška

na přijetí usnesení XXXI schůze valné hromady České komory architektů

ze dne 20. dubna 2024,

jimiž se mění Jednací řád valné hromady České komory architektů ze dne 20. 4. 2002 ve znění usnesení valné hromady ze dne 17. 4. 2021 („Jednací řád“)

Jednací řád valné hromady České komory architektů ze dne 20. 4. 2002 ve znění usnesení valné hromady ze dne 17. 4. 2021 se mění takto:

I.

ONLINE ÚČAST NA JEDNÁNÍ VALNÉ HROMADY

1. V ustanovení § 1 účastníci valné hromady se mění odstavce 2 a doplňuje odstavec 3, který zní:

„(2) Každý řádný člen Komory musí být k účasti na valné hromadě písemně průkazně obeslán, a to nejpozději dvacet jeden den přede dnem konání valné hromady. Za písemné průkazné obeslání se pro účely usnášeníschopnosti valné hromady považuje též doručení pozvánky do datové schránky člena Komory, a to v případech, je-li v seznamu autorizovaných osob, popřípadě registrovaných osob usazených, vedeném Komorou, uvedena datová schránka pro doručování.

(3) Každý účastník je povinen se řádně při vstupu do jednací místnosti zaregistrovat pro jednání valné hromady. Při této registraci obdrží proti podpisu aklamační kartu, případně hlasovací zařízení, a volební lístky. Současně s touto osobní registrací budou členovi zneplatněny přihlašovací údaje ke vzdálené účasti pro online hlasování.

2. **Doplnit nové ustanovení § 1b vzdálené jednání valné hromady**, který zní:

„(1) Jednání valné hromady Komory se vždy koná také s využitím prostředků komunikace na dálku, umožňujících členům Komory účast v reálném čase i bez jejich osobní přítomnosti, tj. formou videokonferenčního přenosu prostřednictvím software, umožňujícím hlasování přes internet („online jednání valné hromady“). Z jednání i z online jednání valné hromady se pořizuje obrazově-zvukový záznam“

(2) Každý člen Komory obdrží společně s pozvánkou jedinečné přihlašovací údaje k online jednání valné hromady, které ho opravňují k hlasování. Člen Komory uchovává přístupové údaje v tajnosti a nese odpovědnost za jejich případné zneužití. Přihlašovací údaje jsou platné vždy jen pro příslušnou nejbližší valnou hromadu a po

jejím skončení budou zneplatněny. Zneplatněny budou také všem účastníkům, kteří provedou osobní registraci podle § 1. odst 3.

(3) Prvním přihlášením do online jednání valné hromady je člen automaticky zaregistrován pro jednání i k hlasování na valné hromadě Komory."

3. V ustanovení § 5 hlasování a rozhodování valné hromady **se mění** odstavec 3, který zní:

„(3) Valná hromada rozhoduje součtem prosté většiny hlasů v jednací místnosti osobně přítomných a online hlasujících přihlášených členů Komory. Osobně přítomní členové hlasují pomocí aklamační karty nebo hlasovacího zařízení, které obdrží proti podpisu každý řádný účastník při registraci. Každý vzdáleně přítomný řádný účastník hlasuje prostřednictvím software, umožňujícím hlasování přes internet.“

II. ODŮVODNĚNÍ – OBECNÁ ČÁST

Účinné znění Jednacího řádu ("JŘ") České komory architektů ("Komora") umožňuje hlasovat pouze v hlasovací místnosti osobně přítomným architektům. Tímto pravidlem si v minulosti Komora sama a zcela nadbytečně zúžila zákonné možnosti, neboť zákon sám o žádné místnosti nehovoří. Navrhované změny mají proto za cíl rozšířit možnost výkonu hlasovacího práva všem členům Komory s aktivním volebním právem ("Členům"), tedy i těm, kteří se z jakýchkoliv důvodů nemohou zúčastnit jednání valné hromady Komory ("VH") osobně. Připomínám, že hlasovací mandát vzniká udělením autorizace a nelze ho zužovat jen na osobní přítomnost v místnosti konání VH. Přítomnost Členů a jejich obeslání zákon spojuje pouze s usnášeníschopností VH, nikoliv s mandátem Členů. Je mimo jakoukoliv pochybnost, že hlasovací mandát Členovi zůstává i mimo hlasovací místnost.

VH má sloužit jako nástroj projevu většinové vůle Členů. Praxe však dlouhodobě ukazuje, že VH není tímto prostředkem a ve skutečnosti je projevem vůle pouze velice malé menšiny. Tato skutečnost je patrná z protokolů hlasování předchozích VH. Podle veřejně dostupných informací se účast na zasedání VH v posledních pěti letech pohybovala v průměru pouze na 2,6 %. Konkrétně to bylo:

2019	141 hlasů	= 3,6 %
2020	66 hlasů	= 1,7%
2021	89 hlasů	= 1,7%
2022	97 hlasů	= 2,5%
2023	143 hlasů	= 3,6 %

Ve skutečnosti se však poměr hlasujících Členů pravděpodobně ještě liší, protože počet přítomných se oproti dopolední registraci během dne různě mění a počet hlasujících později odpoledne bývá nižší.

Kromě Komory neznám žádnou jinou organizaci, společnost ani jakýkoliv subjekt v ČR, který by byl oprávněn jakkoliv rozhodovat a konat, jen na základě tak malého procenta hlasujících oprávněných voličů.

Zavedení navrhovaných změn umožní zásadně zvýšit účast Členů na jednání i hlasování VH a současně tak konečně ustanoví řádnou legitimitu rozhodování ČKA, která byla až doposud mimořádně diskutabilní a možná i zpochybnitelná (viz např. problém doručování pozvánek běžným emailem).

Se zavedením vzdálené účasti na online jednání VH počítala již novela zákona 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných výstavbě („Autorizační zákon“). V důvodové zprávě k zákonu 459/2016, kterým se novelizoval Autorizační zákon je uvedeno: „Navrhované znění umožňuje orgánům profesních komor v rámci jejich vnitřních předpisů nastavit podmínky voleb do svých vrcholných orgánů, když variantami je volba na valné hromadě nebo volba distanční.“

Úmysl zákonodárce zvýšit legitimitu vrcholných orgánů profesních komor je zjevný nejen z explicitních formulací v důvodové zprávě k novele zákona, ale také z analogických ustanovení. Struktura a fungování České komory architektů (ČKA) jsou velmi podobné akciové společnosti podle Zákona o obchodních korporacích (ZOK). Pokud se podíváme na ZOK pro posouzení legitimacy rozhodování VH, narazíme na ustanovení § 412 odst. 1, které stanoví, že valná hromada je schopna se usnášet, pokud jsou přítomni akcionáři vlastníci akcie s jmenovitou hodnotou nebo počtem přesahujícím 30 % základního kapitálu, pokud stanovy nestanoví jinak. Jelikož základním kapitálem profesních komor jsou sobě navzájem si rovní členové, tak tento princip 30 % účasti akcionářů by analogicky odpovídal účasti 30 % členů ČKA. Jestliže zákon předpokládá účast 30 % pro rozhodování VH akciové společnosti, je oprávněně očekávatelné, aby podobná účast byla zajištěna i pro řádné fungování profesní komory. Pro náš návrh je velmi důležité i další srovnání v tom, že Nejvyšší soud již judikoval jak možnost hlasovat na valných hromadách korporací online, tak i v zastoupení na základě speciální plné moci.

Ve skutečnosti je kvantitativní podmínka účasti obsažena již v samotné zákonné úpravě Komory, když § 25 odst. 2 Autorizačního zákona stanoví, že VH je schopna se usnášet při účasti více než 50 % svých členů, avšak tuto zákonnou podmínku může a prakticky bohužel také doposud vždy nahrazovalo „průkazné“ obeslání všech členů Komory. Z této úpravy je patrné, že zájem zákonodárce setrvává na co nejvyšší možné účasti, i když umožňuje v zájmu zachování fungování Komory i účast nižší.

Relevantní argument, že i doposud měl přece každý Člen možnost vykonávat svoje hlasovací právo osobně, není pravdivý, neboť v situaci, kdyby se pro osobní účast skutečně rozhodli všichni Členové, či alespoň ona zákonem předpokládaná polovina Členů, tak fakticky by prostory určené pro jednání VH nedokázaly cca 4.200, resp. ani těch 2.101 osob pojmout. Komora tedy již v době příprav na zasedání VH zcela vědomě nezajišťuje reálné podmínky pro naplnění hlasovacího práva všech Členů. Umožněním online jednání VH i tento praktický problém odpadne.

Komora se často vznešeně zaštiťuje pojmem své "působnosti" i u velmi obecně definovaných činností, u kterých to jako hlavní povinnost nemá. Přitom zcela opomíjí jednu ze svých nejzákladnějších působností, tj. povinnost zajistit řádný chod Komory. Pro ten je ale nezbytné zejména zajistit a umožnit co nejvyšší možnou účast členů Komory na VH. S ohledem na dosavadní tristní stav, kdy se účast na VH pohybuje pouze v jednotkách procent, je absolutně nezbytné toto bezodkladně řešit. Zavedením možnosti účasti na online jednání VH je nejsnazší cesta ke splnění této povinnosti. Tuto povinnost by Komora však měla i v případě, že by k tomu již nebyla zákonodárcem připravena cesta.

Navrhovaná úprava má za cíl obecně upravit možnost vzdálené účasti Členů na jednání VH při zachování práv s účastí spojenými.

III. ODŮVODNĚNÍ – ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Ke změně § 1 odst. 2

Podle platného znění JŘ Komory se za průkazné písemné obelání považuje též doručení na běžnou e-mailovou adresu člena Komory. Nicméně, právní praxe a platné zákony nereflktují tento postup jako platné doručení. Otázka platnosti doručení do běžné emailové adresy je z právního hlediska přinejmenším problematická a zpravidla se v obdobných záležitostech obyčejná emailová schránka nepoužívá z důvodu snadné napadnutelnosti. Navrhovaná změna si klade za cíl přesunout proces obelání do datové schránky ("DS") Člena, čímž by se celý proces elektronického obelání, ale zejména doručování, teprve řádně zlegalizoval.

Technická otázka, zda Komora má seznam DS všech Členů k dispozici, či zda jí je budou muset Členové teprve poskytnout, je zcela podružná. Sám jsem se namátkově přesvědčil, že DS každého Člena je veřejně přístupná a lze ji v databázi okamžitě vyhledat. Připravit seznam DS všech Členů je tedy práce pro sekretariát Komory maximálně na pár dní.

K doplnění § 1 odst. 3

Doplněním poslední věty k třetímu odstavci je znemožněno, aby jeden člen vykonal své hlasovací právo vícekrát, tj. jednou online a jednou osobně na jednání VH. Je tedy zajištěno, aby Člen využil buď reálné jednací místnosti nebo online připojení, ale nikoliv online připojení uvnitř reálné místnosti. Obráceně to nejde.

V praxi si totiž lze představit, že oním hlasovacím zařízením při osobní účasti na VH může být také tablet/notebook/smartphone, ať již zapůjčený u vstupu, či vlastní. Kterýkoliv osobně přítomný Člen, by tak mohl hlasovat online, byť by se současně nacházel v reálné hlasovací místnosti. Moderní kongresové sály to tak ostatně i mají a přítomní hlasující mají svá hlasovací zařízení připojena přes internet, aniž by o tom museli vědět. V takovém případě by tedy Člen u vstupu do místnosti správně vůbec neměl obdržet aklamační kartu a přístupové údaje by mu měly být ponechány v platnosti. Pro jednoduchost tuto obojetnou možnost zatím nenavrhuji, protože by to zkomplikovalo tuto změnu JŘ.

Po zaběhnutí online jednání VH do praxe, by se však i tato možnost mohla dát později připustit další úpravou JŘ. Samozřejmě je možná i varianta, že aklamační karty budou zrušeny úplně a online hlasování bude ponecháno jako jediná možnost i pro osobně přítomné. To ale nyní neřešme a nechme něco i na příště, až podle toho, jak se online ujme či nikoliv.

K novému ustanovení § 1b

Tímto ustanovením se zavádí do řádu povinnost Komory živě přenášet jednání VH online takovým způsobem, aby mohli Členové i vzdáleně hlasovat. Podle navrhovaného ustanovení každý člen obdrží jedinečné přihlašovací údaje, které mu zpřístupní jeho „místo“ na online jednání, pokud se přihlásí. Současně je jedinečností přihlašovacích údajů zabezpečena identifikace účastníků a zabraňuje přihlášení třetím osobám k online jednání. Znění je záměrně natolik obecné, aby se pro tento účel mohl využít kterýkoliv z dnes komerčně nabízených software, ("sw") nebo dokonce zatím i neexistující, pokud si ho nechá Komora naprogramovat na zakázku.

Pro upřesnění dodávám, že ne všechny běžně známé konferenční sw umožňují připojení většího počtu účastníků. Proto jsou také zdarma, či jen za minimální poplatek. Málokdo ale ví, že s asistencí administrátora je u některých z nich možné připojit až 10.000 účastníků současně a jeden umožňuje dokonce až 100.000 připojení. Tyto velmi masivní sw jsou

překvapivě levné a za jejich využití se účtují řádově jen desítky až maximálně jednotky tisíc dolarů měsíčně, případně si je lze pronajmout jednorázově apod. Každý poskytovatel nabízí různé varianty licencí a až 50% slevy pro neziskové organizace, jakou je i naše Komora. Jen za o něco málo vyšší ceny pak lze najít i mnohem sofistikovanější hlasovací konferenční sw s mnoha rozšířenými funkcemi pro hlasování, se zabezpečením apod.

Porovnejte tyto minimální náklady s tím, kolik by Členy stála osobní účast na VH, pokud by chtěli přijet všichni. Odhaduji to na celkové výdaje asi 8-10 mil. Kč na jednu VH na nákladech na dopravu a další výdaje pro všechny Členy.

Nebudu zde uvádět žádný konkrétní sw, který jsem sám namátkově našel, neboť jsem neměl čas je otestovat a posoudit tak jejich vhodnost právě pro VH Komory. Nicméně Komora by měla co nejdříve poptat několik dodavatelů IT řešení a vybrat stálého partnera a garanta pro pořádání budoucích online VH.

K doplnění ustanovení § 5 odst. 3

Tato změna spočívá ve dvou hlavních bodech. První zásadní změna tkví ve faktu, že se nově nebude VH Komory usnášet prostou většinou přítomných, ale prostou většinou součtu osobně přítomných a online **hlasujících** členů Komory. Je důležité uvést, že se pro účely prosté většiny budou počítat pouze členové Komory, kteří hlasovali (ano / ne / zdržuji se). Tímto krokem se zajistí, aby se do hlasování nezapočítal vzdálený účastník, který by se na začátku sice přihlásil, ale později by odešel od svého elektronického zařízení podobně, jako kdyby opustil místnost v případě osobní účasti na jednání VH. Je tedy evidentní, že při déle trvajícím jednání VH se může počet vzdáleně přihlášených a nakonec skutečně hlasujících Členů lišit, podobně jako tomu bývalo doposud.

Druhý hlavní bod spočívá v přidání nové věty k třetímu odstavci, která předpokládá existenci hlasovacího nástroje nezbytného pro uplatnění svého hlasovacího práva při vzdálené účasti. Jeho přesná podoba zatím není jasná a také se může časem jejich nabídka na trhu IT řešení průběžně měnit. Proto se záměrně zvolila zcela obecná úprava JŘ, aby tento do budoucna obstál i v časech neustálé modernizace.

Radek Martišek, v. r.
ID ČKA 02272
členem ČKA od roku 1995